

JÖNKÖPING UNIVERSITY

*School of Education and
Communication*

Allmän studieplan för forskarutbildning i
Pedagogik med inriktning mot specialpedagogik
inom forskarskolan Lärande och kommunikation

Den allmänna studieplanen för Forskarskolan i Lärande och kommunikation
förutsätter att det för varje doktorand upprättas en individuell studieplan.

Doktorsexamen 240 högskolepoäng
Licentiatexamen 120 högskolepoäng

Fastställd av Nämnden för utbildning och forskarutbildning
2015-12-10

Till grund för forskarutbildning vid Jönköping University (JU) ligger regleringen i lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina. De krav som ställs på examen på forskarnivå återfinns i Högskoleförordningen (1993:100) bilaga 2 examensordning. Därutöver gäller de examensfordringar som fastställs i den allmänna studieplanen för utbildning på forskarnivå och de lokala föreskrifter för forskarutbildning som Nämnden för utbildning och forskarutbildning (NUF) vid JU har fastställt (*Bestämmelser och riktlinjer för utbildning på grundnivå, avancerad nivå samt forskarnivå vid Jönköping University*).

Ämnesbeskrivning

Pedagogik ingår i de humanistiska och samhällsvetenskapliga ämnesområdena och handlar om vetande och metoder som tillämpas inom fostran, undervisning, lärande och socialisation. Forskning bedrivs på individuella, institutionella och samhälleliga sammanhang för barn, ungdomar och vuxna. Forskningen handlar om förutsättningar, utfall, process och konsekvenser för lärande hos individer och grupper inom utbildning, bildning, arbetsliv och fritid.

Ämnesbeskrivning – inriktning

Inriktningen specialpedagogik behandlar ett tvärvetenskapligt kunskapsområde. I fokus är lärande och undervisning av barn, ungdomar och vuxna i behov av särskilt stöd och/eller med funktionsnedsättning. Inkluderings- och exkluderingsprocesser är centrala för ämnet.

Mål

Utöver de mål för forskarutbildning som anges i den nationella examensordningen (bilaga 2 till högskoleförordningen) ska forskarutbildningen bidra till att skapa en identitet som forskare och trygghet inom det egna ämnet. Förutom denna ämnesfördjupning ska forskarutbildningen, inom ramen för Forskarskolan Lärande och kommunikation, ha som mål att främja ett flerdisciplinärt tänkande och förhållningssätt inom lärande och kommunikation inom forskningsglobala sammanhang.

Behörighet och förkunskapskrav

För att bli antagen till forskarutbildning krävs att den sökande har dels grundläggande behörighet, dels särskild behörighet och bedöms ha sådan förmåga i övrigt som behövs för att gå igenom utbildningen.

Grundläggande behörighet

Grundläggande behörighet till utbildning på forskarnivå har den som har:

- avlagt en examen på avancerad nivå
- fullgjort kursfordringar om minst 240 högskolepoäng (hp), varav minst 60 hp på avancerad nivå, eller
- på något annat sätt inom eller utom landet förvärvat i huvudsak motsvarande kunskaper.

Särskild behörighet

Särskild behörighet har den som har läst minst 90 hp i specialpedagogik på grund- eller avancerad nivå och har gjort ett självständigt forskningsarbete om minst 15 hp på lägst grundnivå (G2), av relevans för ämnesområdet. Den särskilda behörigheten kan också ha förvärvats i annan ordning i Sverige eller utomlands genom utbildning och yrkesverksamhet, som bedöms likvärdig med föregående förutsättning för särskild behörighet. Speciell tonvikt vid en sådan bedömning ska läggas vid det självständiga arbetet.

Urval och antagning

Grunden för urval bland behöriga sökande är förmågan att tillgodogöra sig forskarutbildning. Studerande antas till forskarutbildning av VD för HLK efter beredning i Forskningsnämnden vid HLK.

Huvudsakligt innehåll

Utbildningen för doktorexamen omfattar totalt 240 hp. Kurser och litteraturstudier omfattar tillsammans 90 hp, varav 30 hp är obligatoriska och gemensamma för samtliga forskarstuderande vid forskarskolan Lärande och kommunikation. Den vetenskapliga avhandlingen omfattar 150 hp. Utbildningen för licentiatexamen omfattar totalt 120 hp fördelat på en kursdel om 60 hp och ett uppsatsarbete om 60 hp.

Obligatoriska kurser vid forskarskolan Lärande och kommunikation är kurser som behandlar:

- Introduktion till forskarutbildning (7,5 hp)
- Vetenskapsfilosofi, vetenskapsteori och forskningsetik (7,5 hp)
- Kvalitativa metoder (7,5 hp)
- Kvantitativa metoder (7,5 hp)

För doktorexamen är alla ovanstående kurser (eller motsvarande) obligatoriska. För licentiatexamen är två av ovanstående kurser (eller motsvarande) obligatoriska.

Obligatoriska kurser/läskurser som är utöver de för forskarskolan obligatoriska bör innefatta följande områden och för doktorexamen tillsammans omfatta minst 15 hp samt ha en tydlig specialpedagogisk relevans:

- samtida forskningsområden, deras historiska förankring och teoribildning och metodutveckling
- fördjupning i aktuell teoribildning och metodutveckling.

För licentiatexamen är kurser/läskurser inom två av ovanstående områden obligatoriska och bör tillsammans innefatta minst 7,5 hp.

Uppläggning och handledning

För varje doktorand utses minst två handledare och minst en av handledarna ska ha genomgått handledarutbildning eller ha motsvarande kompetens. Utav handledarna utses en som huvudhandledare och denne ska vara behörig som docent eller professor. Biträdande handledare ska ha doktorexamen. Minst en ska vara verksam vid Jönköping University.

Undervisning sker huvudsakligen genom seminarier, handledning och föreläsningar. För varje doktorand utarbetar huvudhandledare i samråd med studenten och bihandledaren en individuell studieplan där kraven på kunskaper preciseras. Planen fastställs av VD för HLK.

Forskarutbildningen kan uppdelas i etapper. Den studerande kan avlägga filosofie licentiatexamen som en första etapp. Den studerande har rätt till handledning under sammanlagt den tid som kan anses behövas för den föreskrivna utbildningen.

Under arbetet med doktorsavhandlingen ska doktoranden redovisa avhandlingens kvaliteter vid minst två offentliga seminarier: halvtidsseminarium och slutseminarium. I samband med båda seminarierna ska särskilt utsedda läsgrupper granska arbetet och avge muntligt och skriftligt utlåtande. Huvudhandledare utser vilka som ingår i läsgruppen.

För licentiatuppsats sker endast granskning inom respektive forskningsmiljö.

Uppsats för licentiatexamen

För licentiatexamen ska den studerande författa en vetenskaplig uppsats omfattande 60 hp, som baseras på ett självständigt forskningsarbete av relevans för kunskapsområdet. Uppsatsen ska försvaras vid ett offentligt seminarium med av Forskningsnämnden vid HLK utsedd opponent. Opponenten ska ha doktorskompetens och vara från annat lärosäte än Jönköping University.

Avhandling för doktorsexamen

Doktoranden ska författa en vetenskaplig avhandling om 150 hp, som baseras på självständigt forskningsarbete. Avhandlingen ska försvaras vid en offentlig disputation med av Nämnden för utbildning och forskarutbildning vid JU utsedd opponent. Opponenten ska i normalfallet ha lägst docentkompetens och ska vara från annat lärosäte än Jönköping University.

Kunskapsprov

Filosofie doktorsexamen i pedagogik med inriktning mot specialpedagogik respektive *Filosofie licentiatexamen i pedagogik med inriktning mot specialpedagogik* är examensbenämningar på de utbildningar som omfattas av denna studieplan. För examen fordras att den studerande dels är godkänd på de kunskapsprov som ingår i utbildningen, dels försvarat och fått doktorsavhandlingen respektive uppsatsen för licentiatexamen godkänd. Avhandling, uppsats och förekommande prov bedöms med betygen Godkänd eller Underkänd. Betyg för doktorsavhandling bestäms av särskild betygsnämnd, för licentiatuppsats av examinator i samråd med opponent och betyg för övriga prov av examinator.